

Hun holder så forsigtigt om sit glas

Merete Pryds Helle

¹ Det er vandet. Under jorden. Under byen. Det risler. Det pibler. Det siver. Grundspejl. Underjordiske vandledninger. Broncerør. Ler. Træ. Beton. Det er et mylder af rør og vandledninger, fra sted til sted i byen, mellem husene, under husene, under gaderne, broerne, himlen. En ustandselig bevægelse. Som mylderet på gaden. Kvinden bøjer sig ned og ryster sin paraply, før hun
⁵ går ind gennem døren. Kloakdækslet er dækket af et tykt lag regnvand. Det regner. Det bobler. Det siver.

Vandløftningsværket ligger for enden af gaden, hvor etageejendommene tårner sig op med deres pumper, vandhaner, brusere, badekar og cisterner, der drypper, afløbsrør og tagrender. Dagrytmens tidevandsstrøm. Det strømmer. Det løber. Det siler.

¹⁰ Husene flyder ovenpå jorden. De er gennemskåret af vand i lodrette og vandrette og skrånende rør, husmurene er en tynd skal omkring den strømmende væske, der truer med at fordampe og løfte husene op over jorden, hvor de vil flyde rundt på tætte dampformationer. En sky af huse. En byge af murdråber, regndråber, regnbuer, der kan skimtes over tårnene og de hældende tage, hvor dråberne let glider ned, en efter en.

¹⁵ Husene er store porøse lerbeholdere, og om foråret, efter vandløbenes forårsafstrømning, kan man se vandet dryppe ud af sprækkerne mellem murstenene, dryppe ned fra vandbeholderen på taget der er løbet over, dryppet ned fra kvindens armhule, når hun maser med at skrubbe badekarret helt rent og skinnende.

Rundt omkring byen står vandværkerne, det er pumpeværker eller springvandsværker, alt efter
²⁰ ter undergrundens beskaffenhed, alt efter forekomsten af de vandførende lag, af ral og gruslag, af sprækkerne i kalkundergrunden. Det pibler. Det siver.

Det bobler. Det løber. Det fryser. Kvinden står foran søen i parken, den er frosset helt til. Børnene står på skøjter, sneen driver i flager hen over himlen, og hun husker, hvordan hun som barn lagde sig ovenpå isen, i sin tykke blå frakke, og forsøgte at se ned igennem den sprækkede,
²⁵ gnistrede, mælkeagtige flade, og hun forsøgte at få øje på fiskene, der stod indefrosne på bunden af søen, stille som karper og ventende på foråret. Hvor det drypper og risler og vandet søger udad og nedad igen, ned mod grundvandet, ned gennem den porøse jord, hvor vandet let finder vej rundt om rødder, småsten, skaller og rådne plantestængler, gennem lufthuller og sand.

Det risler. Det drypper. I vandvindingsområderne. I kalkundergrundens spaltede og kløftede
³⁰ lag, hvor grundvandsstrømmen baner sig vej, den kan ikke lade være, den må fremad, nedad, henad, den må fordampe, forgrene sig, suges op af rødderne fra egetræet i kvindens have, skylle videre og videre langs Jordens horisontale forløb, et løb gennem istidsaflejringeres spredte grus og sandlag.

Det siver. Det strømmer. Det fosser. Fra kildepladserne ind i vandværkerne. Op i de store
³⁵ centrifugalpumper, hvis roterende blade forøger vandets hastighed, for derefter at slynge det ud mod pumpehusets periferi, så vandet ikke kan lade være at trække sig selv op gennem rørene, videre opad, gennem rørene ind i vandværkets store sale. Det er vandets vej. Gennem grus og spaltet granit. Opad, videre opad. Det løber. Det hældes. Det sprøjter. Ud i de firkantede svømmebassiner, hvor børn og voksne plasker og skriger og rutscher, mens den lave sol står
⁴⁰ ind gennem vinduerne, og kvinden hælder en spand vand på de glødende kul i saunaen, og hun læner sig tilbage og lukker øjnene, mens dampen fylder hendes lunger, fylder og åbner hendes porer og bagefter under den iskolde bruser, ser hun et skib for sig, et skib der kommer lige imod hende, sejler lige ind i hende, og hun åbner hurtigt øjnene, og skibet er væk, bruserummet er fyldt af nøgne, våde kvinder, af duften af sæbe og håndklæder, der hvirvles rundt, af vandet, der

45 strømmer ned i afløbsristen, ned i kloakken, ned i de store betonrør, der løber under byen, under gaderne, under husene, fra afløb til afløb, det bruser, fuld af vand og lort og sæbe, det står aldrig stille, fra afløb efter afløb strømmer det ned i kloakrørene, på vej ud mod havet, på vej ud mod bølgerne og strømmen og saltet og fiskene, der står helt stille i afstrømningen og snuser til byens vand, til byens lugte, der langsomt opløses i havet.

50 Det regner. Solen skinner, og vandet i søerne fordamper. Det er så sjældent tåge inde i byen, og det er en af de ting fra sin barndom, kvinden savner. Tåge om aftenen, så man ikke kan se andet af træerne end deres mørke tyngde. Kvinden tænker på vandet, der løber under hende, lige meget hvor hun er, på landet eller på et fortov inde i byen. Vandet der løber i en bjergmasse eller i et morænelag, i undergrunden, der ligger mættet af vand, indtil grundvandet har rakt så
55 langt op efter kvinden, som det er det muligt, og står med sit grundvandsspejl som overfladen af en gigantisk usynlig sø.

– Der er ikke noget at sige til, at du altid drømmer, at du sejler, sagde kvindens mor til hende, da kvinden endnu var barn, moderen sagde det om morgenen, når pigen fortalte om den samme drøm igen. Hun sejler på en sø, hvis overflade er en farve hun ikke kan genkende. Uigennem-
60 trængelig.

Kvindens mor graver lidt i jorden på toppen af bakken, der ligger bag deres hus. Hun viser barnet, hvor man kan se granitten skyde op over jordlaget.

– Her går Jordens bjergoverflade i dag, siger moderen.

Pigen forestiller sig, at dagene og nætterne ligger sammenrullede i stenen. Hun slikker fug-
65 ten af stenen tidligt om morgenen. Det pibler. Det syder. Det siler.

Stenen er lys og krystallinsk med skinnende hornformede korn. Den er sprød, med dybe, tværgående revner.

En rigdom af revner til vandet, der søger ud af stenens nat, ud til sollyset.

Det hæves. Det pumpes. Det filtreres. Når vandet er pumpet op af centrifugalpumpen i byens
70 vandværk, føres det videre til de store luftningstrapper, hugget ud i granit, hvor vandet kastes nedad igen, fra trin til trin for på vejen at opsuge ilt, og vandet falder gennem luften, falder på vandet, slår ned på vandoverfladen i et bassin, hvor det igen føres videre, gennem grus, gennem fint sand, hvor alt det løv og humus, vinden har blæst hen over vandet, dengang det udgjorde noget af en sø, renses væk. Og så videre og videre gennem rørsystemer og samlemuffer og nye
75 pumpesystemer.

Der tændes for vandhanen. Vandet løber igen, ned i glasset, ned i gryden, ned i badet. Det har en smag, som kvinden kender, forskellig fra hvor hun er, fra hvilken sø eller kilde vandet er pumpet op fra, men hun kender den helt præcis, en smag næsten som af ingenting, blød, lidt salt, lidt ingenting, jern nogle steder, en smag af ilt. Kvinden koger suppe. Hun måler vandet op
80 i et bæger og vender det op mod lyset for at aflæse, hvor mange deciliter der er, og solen stryger igennem vandet, rammer, farves og stryger videre ind i hendes øje som en skarp rød smerte, og kvinden lukker øjnene, mens hun hælder vandet op i gryden, der allerede er varm, og vandet begynder at løfte sig, at boble og fordampe, så ruderne i køkkenet driver af fugt, det driver ned i trærammerne, sætter sig i de porøse vægge, indtil kvinden slår vinduet op, og dampen som en
85 flok hundehvalpe løber ud i den vandfyldte luft, ud til et træ, hvor den lægger sig på bladene for natten.

Det er nat. Kvinden har elsket med sin mand. Nøgne, vandfyldte kroppe. De var egentlig faldet i søvn, men så vågnede de, som om de havde glemt noget.

– Hvem vågnede egentlig først, spørger de hinanden?

90 – Hvem begyndte?

Han er en akse, hun drejer rundt om, trækker ind i sig, og som om han inde i hende omslutter

hende helt, skriger hun, da hun kommer, og gisper efter vejret. Og da de har ligget med hinanden i hånden lidt og kigget på vinduet, som regnen slår ind imod, rejser han sig uden at sige noget til hende, for han kender hende jo så godt, og han kan lide at vise hende, at han kender
⁹⁵ hende, og han henter et glas koldt vand i køkkenet.

Kvinden er ved at falde i søvn igen, da han kommer ind, men hun sætter sig op og drikker vandet og falder tilbage i sengen igen. Og straks.

Det pibler. Det siver. Hun begynder at svede, og vandet fra hendes krop fordamper, bliver en lille usynlig tåge i soveværelset, der venter på, at det vil blive morgen, og manden vil åbne
¹⁰⁰ vinduet, mens han reder sengen, og tågen kan blande sig med dampen fra suppen og luften og solskinnet og stige op til en kolossal gråsort regnsky.